

Miten turvataan osaava työvoima tulevaisuudessa?

Sosiaali- ja terveysturvan päivät
13.8.2009, Rovaniemi

Sakari Möttönen, strategiajohtaja,
dosentti, Jyväskylän kaupunki

LÄHTÖKOHTIA

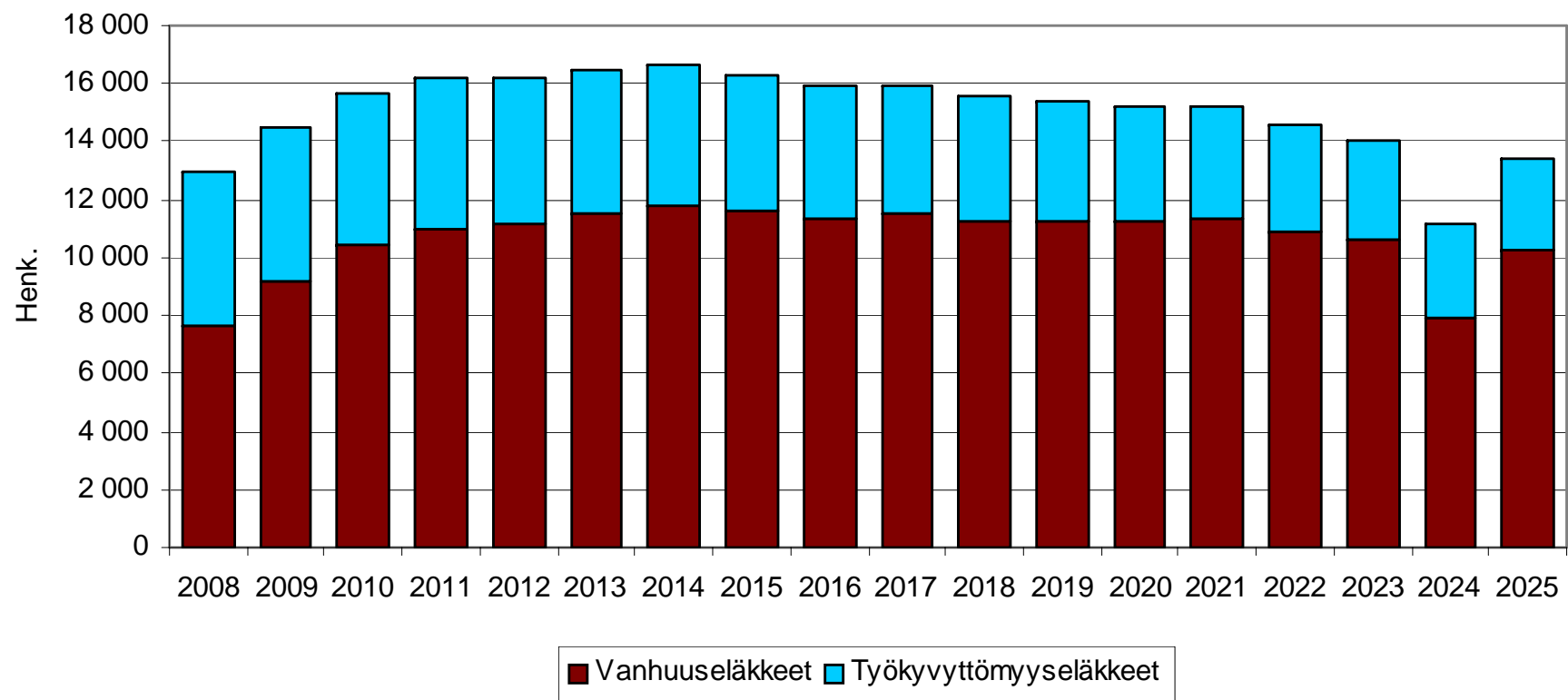
- Hyvinvointialan tehtävämäärä kasvaa samaan aikaan, kun työvoiman määrä vähenee
- Kilpailu kiristyy alueiden, työpaikkojen ja yksityisen ja julkisen sektorin kesken
- Uusien työntekijöiden valintamahdollisuudet lisääntyvät
- Työpaikkojen houkuttelevuuden merkitys kasvaa
- Ulkomainen työvoima voi tuoda helpotusta, mutta ei ratkaise ongelmaa
- Taloudellinen lama kiristää tilannetta

Työvoima ja kuntatalous

- VM 2008 -

- Vuodesta 2005 lähtien työmarkkinoilta on poistunut enemmän työntekijöitä, kun työmarkkinoille on tullut
  - Vähenevän työvoiman vaihe jatkuu yhtäjaksoisesti vuoteen 2030
  - Kuntasektorilta jää eläkkeelle 2025 mennessä yli 220 000 työntekijää
    - Kuntasektorin laskennallinen lisähenkilöstötarve ylittää vapaan työvoiman tarjonnan vuonna 2013
    - Vuonna 2018 vapaan työvoiman laskennallinen tarjonta ei riitä kattamaan eläköitymisen aiheuttamaa henkilöstöpoistumaa

Kunta-alan eläkepoistuma 2008-2025 (työ- ja virkasuhteiset työeläkevakuutetut)

Lähde: Keva

Jyväskylän kaupunki organisaationa
- Eläkepoistuma 2009-2012 -

2009	234 henkilöä
2010	242 henkilöä
2011	247 henkilöä
2012	244 henkilöä

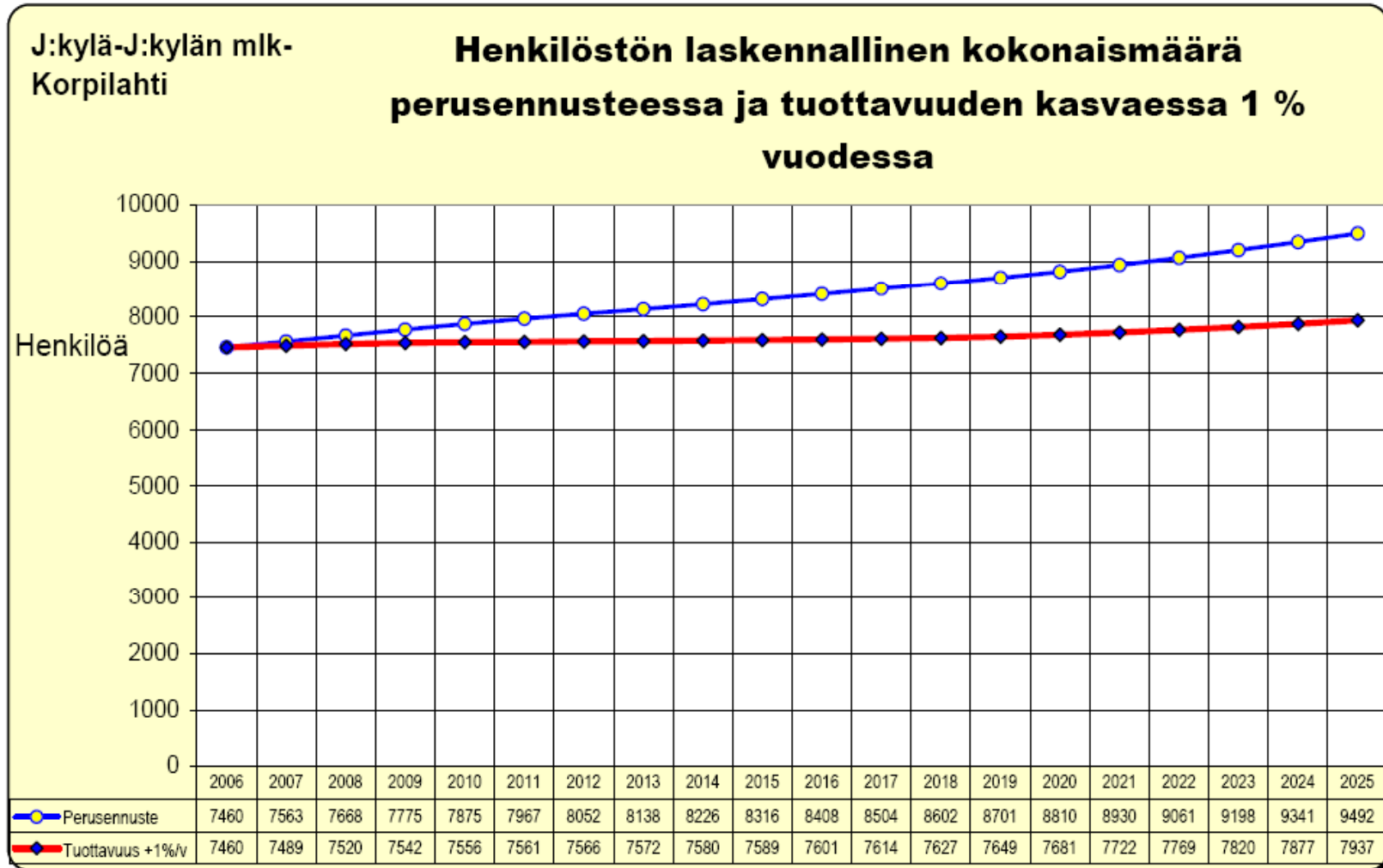
- Luvuissa on ennuste vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeelle jäävien henkilöiden määrästä
- Lähde: Keva 2009

- **Eläkepoistuman TOP5**

- Ammattiryhmittäin (% ammattiryhmästä)
  - Ravintola ja suurtalousesimiehet **(25,7%)**
  - Sos. ja terv.alan johto **(24,0%)**
  - Palkanlaskijat **(20,4%)**
  - Johdon siht/osastosiht **(20,1%)**
  - Perhepv.hoitajat, muut sihteerit, sairaala- ja hoitoapulaiset **(19,6%)**

- Määrällisesti (n=)

- Lastenhoitajat ja pv.kotiapulaiset **(66)**
- Perus- ja lähihoitajat **(60)**
- Kodinhoitajat ja kotiavustajat **(58)**
- Perhepäivähoitajat **(58)**
- Muut peruskoulun ja lukion lehtorit ja tuntiopettajat **(43)**

Työvoimatilanteen seurausten uhkakuvia

- Heikentää julkisen palvelujen asemaa
- Kasvattaa eriarvoisuutta palvelujen saannissa sekä alueellisesti että sosioekonomisen asemaan perustuen
- Lisää joidenkin avainryhmien valtaa sekä valtakunnallisessa työvoimapolitiikassa että työpaikoilla
- Tasa-arvoisen ja oikeudenmukaisen henkilöstöpolitiikan harjoittaminen vaikeutuu
- Lisää vaatimustasoa ja syrjäyttää väkeä työmarkkinoiden ulkopuolelle

Työvoiman saannin turvaamiskeinoja

- Työelämässä tarvitaan todellisia muutoksia – markkinointi- ja mainostempuilla ei pärjätä
  - Työilmapiiri- ja työssä jaksamisen edistämiseen on panostettava
  - Henkilöstön mahdollisuuksia vaikuttaa työoloihin on lisättävä
  - Työelämän joustavuutta on lisättävä (esim. iän ja perhetilanteen huomioiminen)
- Luotava todelliset välityömarkkinat, joiden avulla mahdollisimman monet voivat osallistua työelämään
- Tarvitaan koulutuspoliittisia ratkaisuja, jotta saadaan työvoimaa elintärkeille aloille
- Julkisen sektorin kilpailuasetelmaa on parannettava

Työvoimaparadoksi

- Taloudellinen lama ja kilpailu avainhenkilöryhmistä voivat huonontaa työelämän laatua ja kiristää ilmapiiriä tilanteessa, jossa tarvittaisiin voimakasta työelämän kehittämistä ja panosta koko työvoimareservin hyödyntämiseen